

روش انجام پونکسیون مایع مغزی نخاعی

- ❖ جهت انجام این اقدام تشخیصی درمانی باید رضایت نامه کتبی بدهید.
- ❖ قبل از شروع کار اقدام به دفع ادرار و مدفوع نمایید.
- ❖ به یک پهلو و در کناره تخت در وضعیتی که پشت شما به طرف پزشک قرار گیرد بخوابید. پاهایتان را تا آنجا که ممکن است خم کنید.
- ❖ در صورت نیاز بالش کوچکی در زیر سر شما و بالش دیگری مابین پاهایتان گذاشته میشود.
- ❖ ممکن است در وضعیت نشسته کشیدن مایع مغزی نخاعی انجام شود. در اینصورت به جلو روی بالشتی خم میشوید.
- ❖ آرامش خود را حفظ کنید و بطور طبیعی نفس بکشید.

- ❖ پزشک منطقه پایین کمر را با مواد ضد عفونی کننده تمییز میکند. سپس در فضای دو مهره پایینی ستون فقرات و پوست آن کمی ماده بیحس کننده تزریق میشود. در ابتدا کمی سوزش وجود دارد. پزشک سوزن مخصوص این آزمایش را وارد پوست و بافت‌های بین دو مهره میکند.
- ❖ با داخل شدن سوزن ممکن است احساس فشار نمایید. شاید احساس درد در پشت و پا در زمان ورود سوزن به داخل داشته باشید.
- ❖ سوزن معمولاً یک الی دودقیقه در بدن است به محض جمع آوری مایع مورد نیاز سوزن بیرون کشیده میشود.
- ❖ برای محل سوراخ شده از یک پانسمان کوچک استفاده میشود.
- ❖ لوله های آزمایش حاوی مایع هم به آزمایشگاه فرستاده میشود.
- ❖ در طول آزمایش از حرکت های ناگهانی و سرفه پرهیزید.
- ❖ دست خود را به سمت محل آزمایش نبرید.

مراقبت بعد از پونکسیون مایع مغزی نخاعی

- ❖ بیمار باید به مدت ۴-۶ ساعت در وضعیت طاق باز قرار گیرد. سردرد پس از پونکسیون مایع مغزی با دامنه خفیف تا شدید ممکن است از چند ساعت تا چند روز پس از انجام این روش، ظاهر شود. این سردرد در زمانی که بیمار در حالت نشسته یا ایستاده قرار دارد تشدید میشود، اما با خوابیدن بیمار از شدت آن کاسته شده یا رفع میگردد. سردرد پس از این روش درمانی معمولاً با **استراحت کردن در بستر در وضعیت دمر**، استفاده از **داروهای ضدرد و مصرف آب و مایعات** کنترل میشود.
- ❖ از عوارض دیگر مشکلات دفعی زود گذر، افزایش خفیف درجه حرارت بدن، درد پشت یا اسپاسم و سفتی گردن. در صورت داشتن هرگونه علائم نامطلوب و غیر عادی به پزشک مراجعه نمایید.

Ice.Behdasht.gov.ir : آدرس سایت آوای سلامت

arums.ac.ir/alavi/fa : آدرس سایت مرکز علوی

شماره تماس مرکز علوی : ۰۴۵-۳۳۲۴۸۸۸۸

مددجوی گرامی این پمفلت جهت ارتقای سلامت شما تدوین شده است بعد از مطالعه آن در صورت داشتن هرگونه سوالی با پزشک و یا پرستار خود در میان بگذارید.

خود مراقبتی

در پونکسیون مایع مغزی نخاعی

LP

(Lumbar Puncture)

تهیه کننده: ناهید پناهی (سوپروایزر آموزش سلامت)
زیر نظر: دکتر یوسنیان (متخصص سیهوشی و مراقبت‌های ویژه)
منبع: بروز سوارث (پرستاری بیماری‌های اعصاب)
تایید کننده علمی: کارگروه آموزش بیمار مرکز آموزشی درمانی علوی

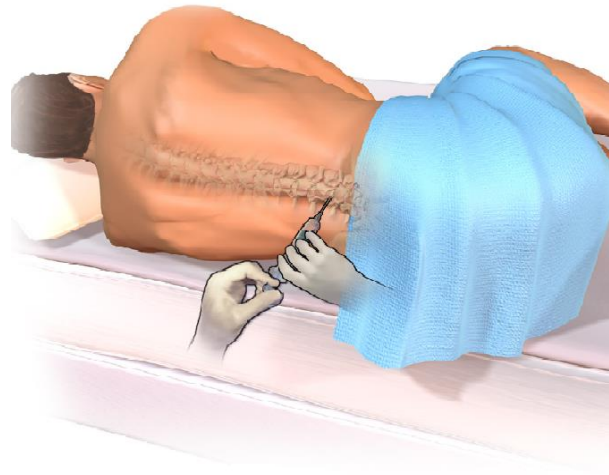
تاریخ تهیه: ۱۳۹۹

پونکسیون مایع مغزی نخاعی با وارد کردن سوزنی به داخل فضای زیر عنکبوتیه کمری به منظور کشیدن مایع نخاعی (CSF) انجام میشود. کشیدن مایع نخاعی یا آب کمر نیز گفته میشود. گرفتن مایع نخاعی در صورتی که کلیه اصول مربوط به آن رعایت شده باشد اقدامی تقریباً بیخطر حساب میشود.

سوزن معمولاً در فضای سومین یا چهارمین یا پنجمین مهره کمری وارد فضای زیر عنکبوتیه میشود. اجرای موفقیت آمیز نیازمند آرامش بیمار میباشد. بدن در حالت اضطراب، سفت و سخت میشود و این امر باعث می‌گردد میزان فشار بالا خوانده شود.

فشار مایع مغزی نخاعی در بیماری که به پهلو خوابیده و وضعیت بدنش حالت خمیده دارد، به طور طبیعی ۸۰-۱۰۰ mmH₂O است.

Lumbar Puncture

در چه مواردی آزمایش کشیدن مایع مغزی

نخاعی انجام میشود؟

۱. اندازه گیری فشار مایع مغزی نخاعی
۲. برای تشخیص مننژیت یا عفونت پرده های مغز
۳. عفونت بافت مغز یا انسفالیت
۴. خونریزی های مغزی
۵. تشخیص برخی بیماریها مانند گیلن باره، MS، لوسمی، آنوريسم مغزی
۶. تزریق دارو جهت بی حسی نخاعی و عکسبرداری
۷. خارج کردن مقداری مایع مغزی نخاعی برای درمان فشار بالای داخل جمجمه.

مواردی که نباید کشیدن مایع مغزی نخاعی

انجام شود؟

- ❖ توده داخل جمجمه
- ❖ اختلالات انعقادی و احتمال خونریزی
- ❖ سابقه داشتن جراحی ستون فقرات
- ❖ وجود مشکلات قلبی و تنفسی